

Elifáz az eget nézi

– Most, hogy nézem az eget, innen az ecetfa még csupasz ágai alól, belém sajdul valami fájdalom – kezdte Pokola úr, nyugalmazott egyházi gondnok az Öregek Padján. – Nem tudom, mitől van ez, de a végtelen kék magasság gyermekkorom óta oly erős vágyakozást ébreszt bennem, hogy sírni szeretnék. Hallottatok már ilyen ostobaságot?... És legalább ha tudnám, miért! – folytatta még mindig fölfelé pillantva. – Talán ezzel a sejtéssel adja tudunkra időnként a Teremtő, hogy mily parányok vagyunk az ő roppant műhelyében?! Isten azt mondja magáról Jeremiás könyvében: „Nemcsak a közelben vagyok Isten, hanem Isten vagyok a messzeségben is. El tud-e rejtőzni valaki olyan helyre, ahol nem látom? Nem én töltöm-e be az eget és a földet?” De lehet, hogy mindezeknek semmi közük az én furcsa szomorúságomhoz, amely időnként megüli a lelkemet. Ennek oka csak afféle kielégületlenség, öntudatlan bánkódás lehet az elmulasztott lehetőségek miatt. Mostanában azonban, ha beléfeledkezem a ragyogó mennybolt szemlélésébe, szegény Elifáz barátom jut eszembe. Ez a jószágos ember, aki addig fürkészte az eget, hogy már-már kificamodott a nyaka.

Mielőtt azonban róla mesélnék, hadd rajzoljam meg őt magát néhány vonással. Még kölyök korában fertőző betegség támadta meg, ettől elsatnyult a jobb lábfeje, s később, férfi korában is úgy járkált, mintha kicsiny rolleron tolná magát előre. És lám, ilyen különös a sors: e fogyatékosága ellenére sem vágyott ülőmunkára, nem szegődött el kosárfonónak vagy kefekötőnek, de még cipésznek sem. Tetőbádogos lett!

Irdatlan nagy bérházak tetején, templomok tornyán, székes-egyházak kupoláin függött, imbolygott, csúszott és kapaszkodott, de félelem nélkül, sőt rejtett gyermeki örömmel, s nem volt hozzá mérhető ember ebben a szakmában! És nemcsak a bádogosmesterséghez értett százszor inkább, mint más, de a lakatossághoz,

víz- és gázszereléshez, központi fűtéshez, titokzatos záruk fölnyitására is.

S ha netán megtorpant egy-egy munka előtt, szinte belebetegedett. Napokig nem evett, de elszívott három pakk cigarettát is egy nap, s a szakálla olyan lett, mint a drótkéfe, amellyel a rozsdás bádogtetőket súrolta. Nézte a feladatot összeszűkülő szemmel, s időnként vinnyogó hang szivárgott fel a melléből, a megbántott szakmai önérzet és a tehetetlenség hangja, az izgatottan remegő kutya hangja, amely nem tudja megragadni a ketrec rácsa mögött ugrándoató nyulat.

Annál hatalmasabb volt az öröme, amikor rájött a dolog nyitjára. Könnyezett, kacagott, a fejét csóválta, megvető legyintéssel bírálta felül saját magát. De nem sajnálta az elvesztegetett időt, nem törődött a pénzzel sem, ellenkezőleg, talán ő fizetett volna az újabb tapasztalatért, ez az egyszerű ember, akinek a ruházatából mindig hűvös fémek és sejtető magasságok szaga áradt. Hibás lába miatt félénken közeledett a lányokhoz, későn is kapott feleséget, de épp ezért olyan újdonság volt neki a házaseslet, az ő csábító melege, az asszonyi gondoskodás, amilyen új érzés lehetett az első keresztényeknek a hit, Isten országának felfedezése.

Mikor az első hónapok ajándékaitól kissé már fáradtan zsibongott minden tagja, fölfedezte az apró örömeket is: a húsleves fűszeres-balzsamos illatát, amely vasárnaponként a ház körül lebegett, a bor s egy-egy jobbfajta cigaretta ízét, ahogy ott állt vasalászagú fehér ingben a küszöb előtt, s a felszálló kék füst után bámult, kívülről-belülről tisztának érezve magát az istentisztele után...

E csöndes öröme közé tartozott az is, hogy esténként a heverőn fekve átforgatta a kölcsönkapott képes folyóiratokat, hogy olvashatott néhány oldalt valamely regényből. Lassan olvasott, hiszen kíváncsian nézte a szavakat így külsőre is, mintha számszámok volnának. Néha fölemelte a fejét a lapok közül, s a dívány fölött húzódozó polc felé nyúlt, hogy levegyen egyet a füzetek közül, s kimásoljon egy gondolatot, amely megragadta. Alkalmam volt belelapozni ezekbe a füzetekbe, s megint csak meggyőződtem ennek az embernek a tisztaságáról. Bejegyzései között ilyen megállapításokat találtam:

*„Csak úgy élni, hogy ne tegyünk rosszat, ez kevés.”
„A bölcs azt mondja, a dolgok attól becsesek, ami nincs meg bennük.
Így az élet is: a legszebb akkor, ha nincs benne rossz.”
„Semmi sem csodálatos a lelken kívül: ha az nagy, semmi sem nagy számára.”*

Ezek a felismerések vezették rá az olvasásra s tették őt magát is bölcs emberré. Sosem veszekedett Sárával, ha sértés érte, meglepődve, de szótlánul billegett egy ideig ép lábán, mint aki a testével fogta ki a beléje hajított szidalmakat, s utána is csak ennyit mondott mosolyogva: „No hiszen, asszony szava Isten szava!”

S ezzel vissza is rendeződött minden a maga békés helyére. Az asszony hálás volt ezért a türelemért, s mivel több év után sem szült neki gyereket, csupa gyöngédség volt iránta: ha Jóska kilépett a hűvös levegőre, már szaladt utána a köpennyel, s ha a munkától fáradtan végigfeküdt esténként a heverőn, megmosta és balzsamos kenőccsel kenegette a beteg lábát, hogy felgyorsítsa a vérkeringést, s az első hetekben még be is pólyálta a konyha meleg félhomályában, s szénnel szemet, fület, vihogó száját rajzolt a fehér vászonra.

De mit részletezzem: példásan éltek! Házasságuk tizedik esztendejében kis szőke leánykát vettek ki az árvaházból, s mindketten hamarosan úgy megszerették, hogy most már kölcsönösen elnézték egymás iránti apró mulasztásaikat, csak hogy a kis Rózsi-kával törődjenek. Elifáz már hajnalban elbicegett a tejsorba panasz nélkül, sőt örömét lelte ebben az áldozatban. Ha fektében fölé hajoltak, a gyerek gurgulázott, hangosan nevetett, s valahányszor a nevelőapa ölbe vette, apró, meleg és illatos kezével végigtapogatta az arcát. Később még azt is mondta, hogy Tátá. Elifázon ilyenkor meleg áram szaladt át, még a beteg lábfeje is átforrósodott, s miközben lehunyta szemmel szorította magához a csöppséget, úgy érezte, a házasság után ez a legboldogabb érzés a földön.

Mikor a lányka elérte a tizennegyedik életévét, és talpig fehérbe öltözve, kezében a virágcsokorral elindult a templomba, hogy bizonyosságot tegyen lelki érettségéről és hitéről az egyház vénei előtt, olyan volt, mint Csipkerózsika. Jóskának épp erre a napra esett huszonötödik házassági évfordulója, ebben jelt látott, s hálá-

ból a sors iránt, mely jó volt hozzá s teljes értékű férfivá tette Sára mellett, elhatározta, hogy megtartja ezüstlakodalmát.

És valójában itt kezdődik az ő kálváriája, a kissé hosszú kitérőre pedig azért volt szükség, mert ennek a derék embernek a megalázása kevésbé háborítana fel benneteket életének ismerete nélkül.

A két, véletlenül egybeeső családi ünnephez még hozzájött egy harmadik esemény is, Hamudius „munkalátogatása” a városunkban, amely oly sok ínséges napot szenvedett át ennek a tirannusnak az uralkodása alatt. De hiszen ti is emlékeztek erre! Úgy megriadtunk már a hír hallatára is, hogy a májunk remegett bennünk. Egyik percről a másikra mintha más bolygóról érkezett emberek özönlötték volna el a környéket. Az utcák idegen rikkantásoktól, utasító szavaktól, szitkoktól visszhangzottak, tűzoltókoszik csengettek, rendőrök szirénáztak, a piacteret, ahol az emelvényt tákolták össze, elzárták, az elrekedt személyautók túlkölését olykor a fűvöszkenő hangja váltotta fel, s a tébolyult zaj fölött cirkáló helikopterek motorjai dörögtek.

Égszakadás, földindulás!

Negyvennégy nyarán sem volt ilyen zűrzavar és ijedség nálunk, amikor bombák hullottak az égből. Mi is csak kerülővel értünk haza, ide-oda terelt, taszigált bennünket a milícia, még az üzletek elől is elsodortak bennünket a próbafelvonulásra igyekvők hangoskodó seregei, s bevásárlószatyraink üresen fityegtek a kezünkben, hogy aztán hazaérve izzadtan, porosan, meghajszoltan hulljunk be az ajtón.

Zöld festékekkel fújták be a gyárak környékén az elszáradt fákat, és titkosrendőrök szállták meg és kajtatták végig a házakat, ahol a terv szerint Hamudiusnak, ennek a sátánnak el kellett haladnia; de ott hasaltak a kertek mélyén is, a ribizli- meg a krumplibokrok között, nehogy valami állat mocsanjon, csaholni, öblögetni, mekegni, kukorékolni kezdjen, esetleg kiszaladjon az elnöki kocsi elé, amitől Isten őrizzen!

Elifáz ötven-hatvan rokont, ismerőst, barátot hívott meg az ezüstlakodalmára. Korán kelt a nagy napon, hosszan fényezte a cipőjét, borotválkozott, megmosakodott, ünnepi hevülettel billegett, toltta magát innen oda a láthatatlan és zajtalan kis rolleren, miközben az asszony a konyhában az abroszokat, szalvétákat va-

salta, hogy előre menve megterítsen a gyári étkezdében, amelyet a férje erre az alkalomra kibérelt.

Jóska már sötét nadrágban, fehér ingben volt, amikor kiment, hogy elszívjon egy cigarettát, s bőrkabátos kövér alakot pillantott meg a kertjében. Kicsiny háza a látogatás útvonalába esett, de ő ezt még nem tudta, s riadt figyelemmel nézte az idegen alakot, aki szétvetett lábbal öntözte az egyik almafa tövét.

– Héhé! – szólt rá végül a külvárosi ember örök gyanakvásával. – Mit keres itt?...

A bőrkabátos válasz helyett odaintette a házigazdát. Lehetett benne egy-két pohár szilvórium, mert közben suta, ernyedttel mozogva igyekezett begombolni a nadrágját.

Jóska megállt a közelében és idegesen ráncolta az orrát.

– Ide figyeljen, elvtárs – mondta az idegen. – Ha van kutya vagy kakas a ház körül, tüntesse el a főtitkár elvtárs munkalátogatása idejére, megértette?

Elifáz billegve megtántorodott.

– Miért hogy tüntetném? Ki parancsolhat nekem a saját telken?...

A bőrkabátos már elrendezte magát, elevebb is lett, s gúnyos sejtetéssel mosolygott:

– Maga csak ne kérdezősködjék, hanem tegye, amit mondtam, mégpedig minél hamarabb, mert baj lesz!

Ekkor már Sára is künn volt a küszöbön, mint azok az asszonyok, akik odabent is megérik a külső veszélyt, s házipapucsában aggódón topogott, majd átkiáltott vacogó félelme fölött az emberének:

– Ne vitatkozz, ne ellenkezz, áldjon meg az Isten!... Ha a hatóság azt óhajtja, hogy tüntessük el azt a hitvány kakast meg a kutyát, akkor eltüntetjük.

Szegény Jóska két tűz közé szorulva megfordult, s ünneplőben, amint volt, hajkurászni kezdte a kakast, amelynek a tollazatáról azt lehetett hinni, hogy egykor fehér volt, de valami mázolóinasok régóta abba törlik ecsetjeiket. Két embernek sem telt volna ki belőle egy húslevesre való, minden értéke e nevetséges farsangi külső volt, s talán ezért kegyelmezett meg neki eddig a gazdája, aki most kész volt kifacsarni a nyakát. Szánalmasan szökelve igyekezett elcsípni, a kakaska azonban, amelynek már az első mozdulattól sűrűsödni kezdett apró gombszemében a gyanak-

vás, egy pillanatig mozdulatlaná dermedt kapirgálás közben, aztán megriadtan kiáltozva fölszállt magasra, mint egy galamb, s csak a harmadik háztető mögött ereszkedett alá. A kutyát az asszony zárta be a pincébe.

Az elnök munkalátogatása tehát baljósan kezdődött még a kültelken is. Elifáz a kakas kergetése közben térdre bukott, és utána sokáig némán szenvedő buzgalommal tisztogatta a nadrágját. Én magam is odamentem délelőtt, s miután a háziak elkészültek, együtt indultunk a gépgyár felé. Azonban még a fele utat sem tettük meg, amikor Jóska belém kapaszkodva megállt, s fél lábon hintázva, álmélkodón valahova fölfelé nézett. Kicsit még bele is sápadt abba, amit látott, s amit mindjárt én is megpillantottam: a szerelőcsarnok hatalmas kupoláján mintha Gulliver törpéi nyüzsögtek, hajladoztak, jöttek-mentek volna a füstben, párában. Más apró alakok botokkal hadonásztak, de nem is botok voltak, hanem rudak, s azok végére bizonyára rongyot kötözték.

– Órák alatt újra kell festeni a kupolát – magyarázta a kapus, amikor odaértünk –, hogy mire délután megjön az elnök, ne lássa a helikopterből azt a teméntelen rozsdát...

– Helikopterből? – ismételte Jóska barátom megszeppenve, s utána összeszorított ajakkal csóválta a fejét.

– Hát nem is létráról! – röhögött a kapus. – Huszonötezer munkás várja itt a gyári sportstadionban!

Töltöttkáposzta illata lengedezett az étkezde környékén, fehér köpenyes asszonyok tettek-vettek lagymatagon az ebédlőteremben, s amikor beléptünk, az asztalsor végéről a szakács fordult felénk piros arcú, zömök hőemberként. A zavartól kezében megbillent a söröspohár. Bőségesen reggelizhetett, hiszen három kiürült üveg is állt előtte három kis zöld kuglibábként. Megtörölte száját a keze fejével, és mosolyogva jött elénk, hogy üdvözljön. A hűtőszekrényből orosz vodkát vett elő, és megkínált bennünket, hogy kárpótoljon a sörökért.

Elifáz is megivott vagy két pohárkával, s ez jót tett neki a kakas hajkurászása, a megalázó térdrebukás meg a bőrkabátos pökhen-di szavai után. Örökké rücskös orra most olyan lett, mint a reszelővel megkapart murok, szemében bizakodó kis fények gyúltak, s otthonosan mindjárt be is sántikált a konyhába, hogy ellenőrizze a sütést-főzést. Körbetolta magát a hatalmas kályha körül, kissé félszegen mosolyogva hol eltűnt, hol ismét felbukkant a zsíros

párában, s csodálkozva nézelődött, mert ő még egy fuszulykaleves elkészítéséhez sem értett.

De keveset tudott meg az irdatlan nagy fazekak, malomkeréknyi lábasok, kozmás szélű tepsik körül abból, hogy hol s milyen alakzatban rejtőzik a süldő, a sok csirke, csupán annyit ért el, hogy egy kevés ideig feszélyezte a két szakácsnét: azt, aki rettenő csipőjét oly kurta lábakon hordta, mint két csupasz téglát, s aki tologatni, rángatni kezdte az edényeket s emelgetni a fedőket, hogy munkájának látszatja legyen. Mire visszatértünk az ebédlőbe, Sára már fölterítette a friss abroszokat, s utána a virágokat kezdte vázába rendezni.

Aztán jődögélni kezdtek a vendégek: barátok, szaktársak, rokonok, kemény kézfogású és harsogó hangú vidékiek, nagyszájú asszonyok, akik már a küszöbön fölnevettek előmelegített pajzán célzásaikon, szelíden pityegő munkásfeleségek, mindenikük kissé túllillatosítva. Egyszóval mindenféle jópofa emberek voltak ott, közöttük még egy kanadai is, egy lefésült hajjú, öreg agglegény, Jóska távoli unokatestvére, aki épp látogatóba jött, így hát a bádogos egyenesen ide hívta meg őt.

A házigazda többnyire állt, hogy fogadhassa a vendégeket, egyváltéban billegett, az asszony pedig szigorúan figyelte, ahogy a pohár is meg-megbillen a kezében, s annyi esztendő tapasztalatából odasúgta, hogy módjával töltsön magának, nehogy a fejébe szálljon a pálinka. De mindig idejében elkapta róla a pillantását, és mosolygott, nehogy azzal a járőr-tekintetével elrontsa a mulatságot.

Elifáz érkezettnek látta az időt, hogy megköszönje két és fél évtized boldogságát Sárának, s gondolatban már összekaparta szavainak garasait, de éppen amikor meg akart szólalni, otromba dolog történt: berúgták az ajtót, egy bőrkabátos meg egy sötétkék ruhás alak lépett be, akinek az öltönye oly gyűrött volt, mintha éjszaka a híd alatt hált volna. Szalmaszínű haja kukkra állt, felső zsebe fölött félmaréknyi jelvény díszelgett, még a véradóké is. Számonkérő szigorral tekintett végig a vendégseregen.

– Maguk mit keresnek itt?! – kérdezte. – Ki engedte be magukat ide?! És ki itt a főkolompos?!

A népség ledermedt, még a dohányfüst is valahogy hidegen csapódott le, hogy minden ijedt és meghökkent arc és minden megbotránkozó tekintet láthatóvá váljék az asztalok fölött.

Elifáz előbicegett a helyéről, és odaállt a jövevények elé. Látott, hogy feszül benne a megbántottság dühe, de oly szerencsétlen természete volt, hogy valahányszor felingerelték, egyetlen szót ismételt: „hogyszívják”.

– Ide figyeljen, ember! – kezdte önérzettel. – Nekem a hogyszívják ígérte ide a termet még a hét elején... Személyesen ő maga, a hogyszívják, mivel régóta ismer engem...

– Miféle hogyszívják?! – húzta ki magát kíváncsian dühös mosollyal a gyűrött ruhájú. – Jó, hogy nem az izé... Vagy talán az igazgatót akarja mondani? És ha így van, akkor én, a párttitkár hogyszívják nem tudok róla?... No, szedjék a sátorfájukat, áncváj!

Ezalatt a bőrkabátos bement a konyhába, szólt, hogy azonnal oltsák el a tüzet, nehogy a főlzálló füst árulkodjék, de ez nehéz volt, mert kőszénrel fűtöttek és főztek a vasgyárban. Amíg a szakács meg az asszonyok a kályha körül topogtak, ő bekukkintott mindenüvé, nehogy idegen rejtőzzék a konyhában.

– Mit tökéletlenkednek? – tért vissza a párolgó edények közelébe. A sültök illatától egy pillanatra megingott, valami békés egyezkedő szándék tétovázott az arcán, aztán ráncolni kezdte az orrát, hogy idegenkedését mutassa a készülő ételek iránt, de éhes volt, s talán épp emiatt üvöltözni kezdett: – Kinek beszélek, hé?! Mondtam, hogy azonnal fojtsák le a tüzet, mert minden percben megérkezhet az elnöki helikopter, és ide száll le a zöld pázsitra, a kantin mellé!

Most már a szakács feje is gőzölni kezdett a lábasok, fazakak fölött, aztán fölajdult, hogy ő ilyen hülye helyzetben még nem volt, már bocsásson meg az Isten, de nem úzhat csúfságot a vendégekből, akik egyszerű emberek, és minden banijukat összekaparták erre az alkalomra. Nem tálalhatja eléjük így az ételt, hiszen a leves meg a káposzta félig sincs megfőve! A két dühös alak azonban nem törődött vele, kancsóval hordta a csaptól a vizet, s öntötték az izzó szénre.

Sistergő gőz csapott föl a kályhából, mint kazánrobbanásakor, s a kőszénkátrányos pára betódult az ebédlőbe is, s a vendégek tároggni, köhögni, fuldokolni kezdtek. Elifáz azt hitte, itt a vég, az ő megkínzásának és kigúnyolásának órája, s végigszökdelte fél lábbon a fal mentén, a nagy ablakok előtt, mint a megszárnnyalt madár, onnan nézte az eget, s közben furcsa, sípoló, hörgő, tüszögő hangot hallatott. A két merénylő kiállt az ajtó elé, s hátát nekive-

tette a deszkának, hogy se ki, se be ne lehessen menni. Egyedül a posztóruhás őrt engedték be, aki a sporttelep felől jött eltikkadtan és kiéhezve: hadd tartsa szóval a népséget, s igyék ő is egy pohárka pálinkát.

De az elnöki helikopter nem akart feltűnni, és az őr arról beszélt, hogy reggel óta vagy harmincezer ember ül abban az áthévílt betonteknőben, de még a zakójukat sem vethetik le, még a nyakkendőjüket sem oldhatják meg, mert erre percenként óriási hangszórókból figyelmeztetik őket. Ott ülnek hát, ott sercegnek és sísteregnek abban az irdatlan pecsenyesütőben, mint az égett húsdarabok, de még mindig nem lehet tudni, mikor jön a pártfőtítkár, s ha jön, hol száll le a helikopter...

Tálalni nem tálaltak, a szakács is megmakacsolta magát, de ital volt, s a társaság hamar bécsiccsentett. Forgott a pohár az asszonyok körében is, akár a bolgárkerék vízmerő edénye, hangjukkal egymás fölé kapaszkodva csataráltak, a férfiak itt is, ott is dalba fogtak, de bátortalanul abba is hagyták, mert hát miféle mulatás az, muzsikaszó nélkül? A két cigányt, akiket a bádogos odarendelt, még a környékről is elkergették a felvigyázók, s egy fehérnép odaszólt Jósának, hogy jobb lett volna, ha otthon maradnak, legalább alaposan megezüstözte volna az asszonyt belülről is, nehogy kikezdje a rozsda... Sára holtta váltan ült a helyén, magában átkozta az ezüstlakodalomnak még a gondolatát is, s már azt hitte, rosszul lesz a kőszénfüsttől meg a zsvajjtól, amikor történt valami.

Kis csoport nő topogott az ajtónál, akik ki akartak menni a mellékhelyiségbe, rázták a kilincset, dőngették a deszkát, de nem tudtak kijutni, mire Viola, a bélárus asszony, mindenik közül a leghangosabb szájú, öblös virágvázát lelt a fal tövében, s föléje kuporodva idétlenül csurgatni kezdett. A vendégek sorra fölgráztak, diadalmas kacagással nézték a jelenetet, s többé nem volt rend, nem volt semmi. Üvegek, poharak dőltek fel, székek estek hátra. Valaki elkiáltotta:

– Törjünk ki innen, és a szabadban üssük fel a lacikonyhát!

Erre néhány férfi dühös-kapatosan nekivetette a vállát az ajtónak, és a sarkaiból kiforgatva ledöntötte, hogy aztán a többiek úgy zúduljanak utánuk, mint megoldott zsákból a krumpli. Sírta és nevettek odakünn, meghemperegtek a fűben, föl-földobták magukat, akár a delfinek a zöld tengerből, a szabadulás örömevel

lélegeztek és nyújtóztak fel a napon. Aztán az edényeket hozták elő a konyhából, a hatalmas lábasokat, fazakakat, tepsiket, terütek-fordultak, az asztalok mellé a székeket, padokat is odacipelték, bár tudták, hogy ezekre nemigen lesz szükség, mert a szobafogság alatt belezsibbadtak a kényyszerű ülésbe.

Elifáz most fölbátorodott, mondani akart valamit, de izgalmban egy ideig most is a hogyishívjakot ismételte, végül világosan így szólt:

– Ha pedig itt sem fér el tőlünk az a személtlapát, aki bezárt bennünket, fölsapkázzuk!

– Úgy van, úgy van! – helyeselt a lakodalmas nép. – Csak merje idedugni a csőrét!

Kezdték megéhezni. A pálinka marta a férfiak gyomrát, a kicsik s az asszonyok türelmetlenek voltak. A két szakácsnő a lábasok, fazakak mellé állva szólt, hogy ki-ki járuljon oda a tányérjával, s már épp tálalni akarták a hűlőben lévő félkész ételt, amikor helikopter kelepelésére figyeltek fel a gyerekek, és elnyújtott jajgatással jelezték észlelésüket. A férfiak tudták, mit jelent: ez volt a felderítő őrzár. Arcukon megdermedt a bőr, pókháló-tekintetük egyszerre kitisztult. Nemsokára gyöngö örvénylő szél jelezte a gép közelgését, s egyik fiú a pilóta fejét is látni vélte az ablak mögött.

Mikor följük ért a helikopter, hol fenyegetően aláereszkedett, hol visszalibbent a magasba. Viola, a bélárus asszony a nyakába kapta a szoknyáját, és a bugyit a térdére tűrve előrehajolt, hogy lefényképezze a hívatlan vendégeket. Hangos kacagás volt az elismerés a méltó és eredeti fogadtatásért. Csak Elifáz nem kacagott. Ő nem is látta a jelenetet.

– A hétszentségit az anyjuknak! – káromkodott valami nyűszítő, sírásba hajló hangon. – Egy falatot le nem nyelhet tőlük békésen az ember! Egy falatot, hogy azt a kurva...!

Fél lábon odaszökdelt az edényekhez, kiragadta belőlük, ami megfogható volt, és magasra hajította, a helikopter felé.

– Akkor egyétek meg ti, gazemberek, és puffadjatok fel tőle, mint a szalmazsák!

A többiek követték őt. Már nem kellett az étel, már kiteltek a szagával, jóllaktak idegességgel: csupán a cirkusz volt a fontos. Sült csirkék szálltak a magasba, rozsdaszínű keszegek ficáncoltak

megelevenedve a kék levegőben, kés, villa, merítőkanál röppent lövedékként a gép felé...

A pilóta, aki távcsővön figyelte az ezüstkodalmat, egy idő után idegesen a magasba csapott, aztán elhúzott abba az irányba, amerről jött, hogy jelentést tegyen a különös légelhárításról.